

بسم الله الرحمن الرحيم

تاریخ

مرور و جمع بندی تاریخ کشور در ۲۴ ساعت

ماهان آشوری

استادان مشاور:

محمد حسین ذنوبی

بهروز ذوالفقاری

علی محمد کریمی

مهرزاد بهیمی

مهرزاد

سرشناسه: آشوری، ماهان/عنوان و نام پدیدآور: تاریخ / مؤلف ماهان آشوری / مشخصات نشر: تهران، مهر و ماه نو، ۱۳۹۰ / فهرست: از مجموعه کتابهای سرور و جمع‌بندی / شابک: ۸۱-۷۹-۵۷۹۹-۶۰-۹۷۸ / موضوع: تاریخ -- آزمونها و تمرین‌ها (متوسطه) / موضوع: تاریخ -- راهنمای آموزشی (متوسطه) / ردیابی: ۱۳۹۰.۲.۵۴ / I.B.T. ۳۰۵۳ / شماره کتابشناسی ملی: ۲۹۳۶۹۷۳ / دی‌سرسی: ۱۶۶۴ / ۳۷۸ / شماره: کتابشناسی ملی: ۲۹۳۶۹۷۳

تاریخ

رشته‌ی انسانی

انتشارات مهرماه

مؤلف: ماهان آشوری

ویراستار علمی: آثر محمدی

موضوع: میترا شیرازی

نوبت و سال چاپ: چاپ اول (۹۱-۹۲)

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۷۹۹-۶۰-۸

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

مدیر دپارتمان علوم انسانی: مهران ترکمان

واحد طراحی و تولید انتشارات مهرماه

© کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به انتشارات مهرماه می‌باشد. هرگونه برداشت از مطالب این کتاب بدون مجوز کتبی و نلشر، ممنوع بوده و مجرمه قانونی دارد.

دفتر مرکزی

میدان انقلاب، خیابان منیری جابود، کوچه صابر، پلاک ۱، واحد ۱

مرکز پخش

میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، کوچه مینا، پلاک ۲۸

تلفن دفتر مرکزی: ۶۶۴۰۰۸۳۰۰

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۰۰۸۳۰۲

فکس: ۶۶۹۶۴۳۳۶

پیامک: ۳۰۰۷۳۱۲۰

انتشارات مهرماه

www.mehromah.ir

مقدمه

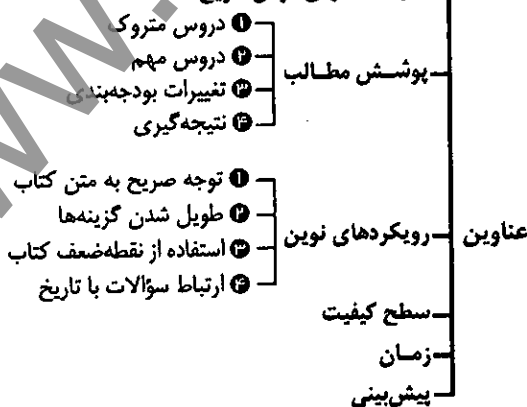
سلام دوست من
خسته نباشی!

«می‌دونی وقتی داشتم برای اولین بار کتاب تاریخ رو می‌خوندم، چی به نظرم جالب اومد؟ اینکه چقدر سبک آموزش تاریخ و نحوه‌ی بازگویی مطالب، سستی و نامفهومه. اون سال‌ها خیلی تلاش کردم تا بتونم درس تاریخ به این حجمی رو برای خودم ساده کنم»...

اکنون، بعد از گذشت چندین سال از آن دوران و با ورود به عرصه‌ی مطالعات تاریخی، ثمره‌ی آموزش درس حجیم تاریخ با جدیدترین منابع آموزشی را در می‌یابم و بعد از جمع شدن کوله‌باری از تجربه از طریق تولید آزمون‌های آماده‌سازی کنکور در این درس و هم‌کاری در چاپ کتب مختلف، شروع به نوشتن این مجموعه کردم تا دانش‌آموزان بتوانند در مدتی اندک، تمام مطالب کتاب را مجدداً مطالعه و جمع‌بندی کنند. من معتقدم که جدیدترین سیوهای مطالعاتی مطالب را که مناسب «پایام جمع‌بندی» و حتی در طول سال تحصیلی است، به دانش‌آموز ارائه می‌دهم.

اما ابتدا اندکی درباره سوالات کنکور در درس تاریخ با توجه به کنکورهای ۹۱ و ۹۰ توضیحاتی مختصر را تحت عناوین زیر به شما ارائه می‌دهم و سپس ویژگی‌های این کتاب را به تناسبات آن توضیح خواهم داد:

شرایط عمومی درس تاریخ

شرایط عمومی درس تاریخ

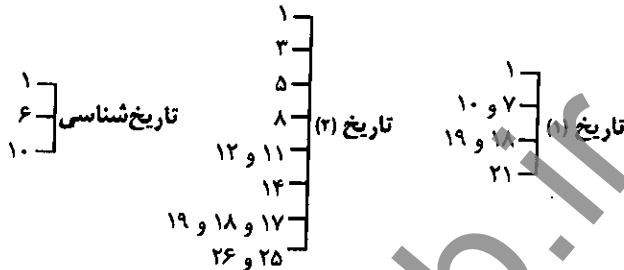
درس تاریخ به همراه درس جغرافیا در کنکور سراسری می‌آید؛ به این معنا که از مجموع ۳۰ سؤال، ۱۵ سؤال مربوط به جغرافیا و ۱۵ سؤال مربوط به تاریخ است که به ترتیب شامل ۵ سؤال از کتاب تاریخ دوم، ۵ سؤال از کتاب تاریخ سوم و ۵ سؤال از کتاب تاریخ‌شناسی می‌باشد.

لازم به ذکر است که ضریب درس تاریخ در زیر مجموعه‌های ۵، ۲، ۱ (یک) و در زیر مجموعه ۴ (سه) می‌باشد.

پوشش مطالب

① دروس متروک

با نگاهی اجمالی به کنکورهای سراسری و به خصوص از سال ۸۷ تاکنون، مشاهده می‌شود که این دروس متروک شده‌اند: (در قسمت نتیجه‌گیری، بیشتر به این آمار می‌پردازیم.)

② دروس مهم

سوال کنکورهای ۵ سال گذشته شامل این دروس بوده‌اند:

③ تغییرات بودجه‌بندی

در سال‌های اخیر، در کتاب تاریخ (۱) قسمت «جهان باستان» و «ظهور اسلام» شامل سوالات بیشتری نسبت به سال‌های گذشته هستند و نیز در کتاب تاریخ (۲) درس‌های مربوط به حوادث قبل و بعد از انقلاب بیش‌تر مطرح می‌شوند.
تاریخ‌شناسی کماکان روال خود را تا حدودی حفظ کرده است.

④ نتیجه‌گیری

- ۱- در کتب پایه، دروسی که از آنها سؤال نیامده است، به صورت درس‌های «بیشتر سرهم» مشاهده می‌شوند.
- ۲- توجه کنکور به دروس مذکور در قسمت (دروس مهم) و نیز توجه به (دروس متروک) و همچنین توجه به این نکته که در ۶ سال گذشته، سوالات کنکور سراسری تنها با ۱۰ سؤال از کنکورهای گذشته اندکی شباهت داشته (تکرار سؤال مشابه امکان کمی دارد)، این نکته حاصل می‌شود که در آینده شاهد استفاده‌ی بیش‌تر از دروس متروک خواهیم بود.
- ۳- توجه بیشتر داوطلب به مباحث «ظهور اسلام» و «جهان باستان» از کتاب تاریخ (۱) و نیز توجه به «حوادث قبل و بعد از انقلاب» از کتاب تاریخ (۲)، می‌تواند به او در پاسخ دادن به تست‌ها کمک کند.

رویکردهای نوین کنکورهای سراسری

① توجه صریح به متن کتاب

تقریباً می‌توان گفت، از کنکور ۸۸ تاکنون، سبک خاصی در تاریخ در حال اجرا شدن است و آن توجه به عین متن کتاب است به‌طوری‌که داوطلب باید عین متن کتاب را حفظ باشد و بداند برای مثال بعد از فلان علت، دقیقاً معلول خاص خود حاصل شده است. در نتیجه میزان مفهومی شدن، در حال کاهش است.

۱۲) طولیل شدن گزینه‌ها

تقریباً از کنکور ۸۸، شاهد طولیل شدن گزینه‌ها هستیم. البته این مطلب به معنای ترکیبی شدن سؤالات نمی‌باشد بلکه پاسخ‌های سؤالات به‌صورت جمله‌هایی از کتاب درسی و به‌صورت طولیل آورده شده‌اند.

۱۳) استفاده از نقطه ضعف کتاب

طراحان تلاش کرده‌اند تا قسمت‌هایی را که در کتاب آمده ولی دارای ابهام است و مؤلفین نتوانسته‌اند به درستی آن مطلب را تفهیم کنند، در قالب سؤال درآورند.

۱۴) ارتباط سؤالات با تاریخ

از کنکور ۸۹، پاره‌ای از سؤالات که از لحاظ مفهومی ارتباطی با درس تاریخ نداشته‌اند ولی در کتاب آمده بودند، دیده نمی‌شود.

در دو سال اخیر سؤالات کاملاً در ارتباط مستقیم با مبحث تاریخ هستند و داوطلب را تا حدودی از این جهت که دیگر احتیاجی به خواندن نکات غیرتاریخی در درس تاریخ ندارد، آسوده‌خاطر کرده است (برای مثال، خواندن ابتدای درس سوم تاریخ‌شناسی که در ارتباط محض با جغرافیا است).

سطح کیفیت

هرچند سؤالات بیشتر جنبه‌ی حفظ کردن پیدا کرده‌اند و به ظاهر سطح کیفی آنها بالا رفته است، ولی در باطن بیش‌تر به دنبال منحرف کردن داوطلب هستند. به هر حال این افزایش سطح کیفی ظاهری و نیز طولانی شدن گزینه‌ها، نهایتاً به آسان شدن این تست‌ها کمک کرده است.

زمان

با توجه به آن که رویکرد تصویر در این کنکورها تغییر کرده، و نیز با توجه به طولانی بودن گزینه‌ها و استفاده‌ی کم‌تر از جاهای خالی، به نظر می‌رسد داوطلب نسبت به سال‌های قبل نیازمند وقت بیش‌تری در این درس می‌باشد.

پیش‌بینی

۱) کنکور خود را ناخواسته درگیر تصویر کرده است. در سال‌های قبل امکان دادن تصویر از شخصیت‌ها تقریباً ۱۰٪ بود. اما طراح محترم با آوردن چهره‌ی یک شخصیت در کنکور ۹۰، سنت شکنی را در قبال عکس‌ها اعمال کرد که به‌نظر می‌رسد در سال‌های آتی شاهد «عکس‌های تلفیقی» باشیم.

۲) بودجه‌بندی‌هایی که در ارتباط با دروس مهم گفته شد، در سال‌های آینده افزایش می‌یابند از قبیل طرح تست از قسمت انقلاب اسلامی و جهان باستان.

۳) از درس‌هایی که تاکنون کم‌تر سؤال آمده است، سؤالات جدیدی را مشاهده کنیم.

۴) توجه به عین متن کتاب می‌تواند از عوامل دشوارکننده‌ی کنکورهای آینده باشد، به‌طوری‌که داوطلب مجبور شود تمام متن‌ها را حفظ کند تا بداند برای فلان رویداد، فلان علت در کتاب آمده، هر چند علل دیگر نیز به ظاهر درست‌اند.

رویکرد این کتاب

به نظر شما چطور می‌توان با این شیوه‌ی جدید کنکور به راحتی کنار آمد؟ این همان شیوه‌ای است که در این کتاب مطرح شده است. اجازه دهید اندکی بیش‌تر توضیح دهیم:

(۱) مطالبی که می‌توان از آن‌ها تست طرح کرد و تا حالا در کنکور نیامده، همگی در این کتاب آورده شده است؛ البته به صورت خلاصه و مفید.

(۲) تمامی علت و معلول‌هایی که شاید در ظاهر هیچ ارتباطی به یک‌دیگر نداشته باشد و در کنکورهای اخیر در حال افزایش هستند آورده شده است.

(۳) نکاتی که در کتاب آمده و شما باید عیناً متن کتاب را حفظ باشید، آورده شده است.

(۴) مطالبی که شاید فکر کنید مهم‌اند اما هر چقدر تلاش کرد، نمی‌توان از آن طرح تست کرد، آورده نشده‌اند.

(۵) سعی شده است تمامی نکاتی که شما به‌طور مداوم با هم اشتباه می‌گیرید در قالب جدول و مقایسه‌ای آورده شود تا به راحتی یاد بگیرید.

(۶) کتاب با چند شیوه‌ی مختلف نگارش شده است تا هنگام خواندن، دچار خستگی نشوید.

(۷) حتی برای آخرین لحظات هم، در آخر کتاب جدولی آماده شده است تا ظرف چند ثانیه کل کتاب‌ها را ورق بزنید.

(۸) یادتان باشد که حدود ۶۰ صفحه‌ی کتاب درسی را در حدود ۳۰۰ صفحه در کنار تست‌ها آورده‌ایم. بنابراین این حجم کم را حتماً جامع بخوانید.

(۹) تمامی اقدامات پادشاهان و وزراء را در آخر «هر درس» و نیز در آخر «هر مجموعه درسی» (مثلاً درس ۲۶ تا ۲۵) آورده‌ایم. برای پاسخ‌گویی به تست‌ها و نیز مطالعه‌ی جامع مباحث، حتماً این قسمت را مطالعه کنید.

سپاس

قبل از هر چیز از زحمات خانوادگی عزیزم تشکر می‌کنم که همیشه حامی من بوده‌اند و برای ایشان آرزوی سلامتی دارم. هم‌چنین از آقای بهرنگ ذوالفقاری که اسباب ورود اینجانب به عرصه‌ی مطالعات تاریخی، را فراهم آوردند، صمیمانه تشکر می‌کنم و امیدوارم در تمامی مراحل زندگی، موفق و پیروز باشند. بی‌شک برای اینکه این اثر به‌دست شما برسد، همکاران عزیزم در انتشارات مهرماه نو زحمات فراوانی کشیده‌اند لذا در اینجا سپاسگذاری می‌کنم از:

• جناب آقای دکتر احمد اختیاری مدیریت محترم انتشارات مهرماه نو

• جناب آقای مهران ترکمان مسئول محترم گروه علوم انسانی

• جناب آقای مهندس محسن فرهادی، خانم هدیه مرادی و ریحانه شریفی پیشه و فریده گل محمدی در واحد تولید انتشارات.

• اساتید محترم آقایان بهرنگ ذوالفقاری، محمد حسین ذنوبی، علی محمد کریمی و بهروز یحیی که با نظرات و پیشنهادات سازنده‌ی خود مجموعه‌ی حاضر را تقویت کردند.

• سرکار خانم میترا شیرازی (رتبه‌ی ۴۰ کشوری کنکور سراسری سال ۹۰) که نمونه خوانی این مجموعه را برعهده گرفتند.

• سرکار خانم آذر محمودی (رتبه‌ی ۳ کشوری کنکور سراسری سال ۸۸) که در امر ویرایش این اثر شبانه روز زحمات فراوانی کشیدند.

کلام آخر

در پایان از کلیه‌ی دانش‌آموزان و اساتید محترم خواهشمندم، نکاتی که می‌تواند در تقویت این کتاب اینجانب را یاری نماید، به آدرس Achouri.mahan@gmail.com ارسال نمایند تا از نظرات ارزنده‌تان بهره‌مند شوم.

ماهان آشوری

پاییز ۹۰

تقدیم به:

پدر عزیزم جناب آقای دکتر محمد آشوری
استاد دانشکده حقوق دانشگاه تهران
و
با آرزوی توفیق روزافزون برای ایشان ...

www.ketab.ir

۱۱	درس اول: تاریخ چیست و مورخ کیست؟
۱۴	درس دوم: تمدن در میان دو رود
۱۸	درس سوم: مصر، هدیه‌ی نیل
۲۱	درس چهارم: سرزمین و مردم ایران قبل از آریایی‌ها
۲۴	درس پنجم: تلاش برای زیستن، آریایی‌ها از مهاجرت تا تشکیل حکومت
۲۷	درس ششم: هخامنشیان
۳۱	درس هفتم: یونان و روم
۳۵	درس هشتم: اشکانیان
۳۹	درس نهم: ساسانیان
۴۵	درس دهم: طلوع اسلام
۴۸	درس یازدهم: اسلام در مدینه
۵۳	درس دوازدهم: عصر خلفای نخستین
۵۷	درس سیزدهم: خلافت امویان (۴۱-۱۳۲ ه. ق.)
۶۲	درس چهاردهم: خلافت عباسیان (۱۳۲-۶۵۶ ه. ق.)
۶۷	درس پانزدهم: ایران در قرون نخستین اسلامی (۱)
۷۰	درس شانزدهم: ایران در قرون نخستین اسلامی (۲)
۷۴	درس هفدهم: تاریخ ایران از غزنویان تا مغولان
۸۰	درس هجدهم: تاریخ ایران از مغولان تا صفویه
۸۴	درس نوزدهم: تمدن و فرهنگ ایران (از ورود اسلام تا پایان قرن نهم هجری)
۸۸	درس بیستم: اروپا در قرون وسطا
۹۳	درس بیست و یکم: جنگ‌های صلیبی
۹۶	درس بیست و دوم: رنسانس در اروپا

۱۰۳	درس اول: اروپا در قرون جدید
۱۰۶	درس دوم: تحولات سیاسی اروپا در قرون جدید
۱۱۱	درس سوم: انقلاب‌های قرون جدید
۱۱۴	درس چهارم: آخرین امپراتوری‌های مسلمان
۱۱۹	درس پنجم: اوضاع سیاسی اروپا و آمریکا در قرن نوزدهم
۱۲۳	درس ششم: استعمار در قرن نوزدهم
۱۲۸	درس هفتم: آسیا در قرن نوزدهم، نبرد علیه استعمار

۱۳۲	درس هشتم: جنگ جهانی اول (۱۹۱۸-۱۹۱۴ م.)
۱۳۵	درس نهم: جهان در میان دو جنگ (۱۹۳۹-۱۹۱۸ م.)
۱۳۸	درس دهم: جنگ جهانی دوم (۱۹۴۵-۱۹۳۹ م.)
۱۴۰	درس یازدهم: عصر جنگ سرد (۱۹۸۹-۱۹۳۹ م.)
۱۴۶	درس دوازدهم: ایران در زمان صفویان
۱۴۸	درس سیزدهم: اوضاع ایران از سقوط صفویان تا تأسیس حکومت قاجاریه
۱۵۰	درس چهاردهم: ایران عصر قاجار، کنون توجه استعمارگران
۱۵۴	درس پانزدهم: ایران در دوره‌ی محمدشاه و ناصرالدین شاه
۱۵۹	درس شانزدهم: تأثیر انقلاب صنعتی اروپا بر ایران
۱۶۰	درس هفدهم: انقلاب مشروطیت ایران (۱)
۱۶۴	درس هجدهم: انقلاب مشروطیت ایران (۲)
۱۶۶	درس نوزدهم: سقوط قاجاریه
۱۷۲	درس بیستم: دوران سلطنت رضاشاه
۱۷۵	درس بیست و یکم: اوضاع ایران از اشغال متفقین تا کودتای ۲۸ مرداد ایران
۱۷۷	درس بیست و دوم: آغاز نهضت اسلامی به رهبری امام خمینی
۱۸۰	درس بیست و سوم: انقلاب اسلامی (۱)
۱۸۵	درس بیست و چهارم: انقلاب اسلامی (۲)
۱۸۹	درس بیست و پنجم: انقلاب اسلامی (۳)
۱۹۲	درس بیست و ششم: ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی (۱)
۱۹۵	درس بیست و هفتم: ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی (۲)

۲۰۰	درس اول: انسان و تاریخ
۲۰۷	درس دوم: زمان و اهمیت آن در تاریخ
۲۱۵	درس سوم: جغرافیا بستر تحولات تاریخی
۲۲۰	درس چهارم: دنیای پر رمز و راز افسانه‌ها و حماسه‌ها
۲۲۵	درس پنجم: آکار باستانی، مرز تاریک و روشن تاریخ
۲۳۰	درس ششم: سگ‌ها، آیین‌های گذشته‌ها
۲۳۴	درس هفتم: هنر و تاریخ
۲۴۰	درس هشتم: ادبیات و تاریخ
۲۴۵	درس نهم: سفرنامه، گشت و گذار در سرزمین‌ها
۲۴۷	درس دهم: زندگی‌نامه‌ها و تاریخ
۲۵۰	درس یازدهم: اسناد تاریخی
۲۵۴	درس دوازدهم: نشریه‌ها و تاریخ نویسی
۲۵۷	درس سیزدهم: مورخان و تاریخ ایران
۲۶۱	درس چهاردهم: مورخان و تاریخ جهان

آزمون‌های جامع ۲۶۷

۲۷۴		شخصیت‌ها
۲۸۵		عهدنامه‌ها
۲۸۸		اعتقادات
۲۸۹		پایتخت‌ها و مراکز حکمرانی حکومت‌ها
۲۹۰		انقراض حکومت‌ها
۲۹۲		تصاویر
۲۹۲		۱ مجسمه
۲۹۳		۲ حوادث و رویدادها
۲۹۴		۳ شخصیت‌های تاریخی
۲۹۸		۴ روحانیون
۲۹۹		۵ قدرتمندان و حکمرانان
۳۰۱		۶ ابزار و وسایل
۳۰۲		۷ ظروف
۳۰۳		۸ سکه‌ها
۳۰۳		۹ جنگجو
۳۰۴		۱۰ مکان‌ها و بناها